

Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FPV UCM
Kód predmetu	UCHEV/bd928/26
Názov predmetu	Kultúra učiteľskej reči
Rozsah	2S
Počet kreditov	3

Podmienky na absolvovanie predmetu

Spôsob hodnotenia a skončenia štúdia predmetu: Ukončenie skúškou Priebežné hodnotenie: Každý študent v priebehu semestra vystúpi na seminári s edukačným príspevkom na konkrétnu jazykovokultúrnu tému (podľa zadania). Pri výklade sa treba opierať o prehľadnú powerpointovú prezentáciu, pričom je potrebné dbať na plynulosť a zrozumiteľnosť vyjadrovania, interakciu so študentmi a dodržiavanie spisovnej normy. Za vystúpenie na seminári možno získať maximálne 20 bodov: 10 bodov za prehľadnú a obsahovo korektnú prezentáciu, 10 bodov za formu edukačného príspevku – spisovný prejav, zrozumiteľnosť, adekvátny spôsob výkladu, tvorivé spracovanie témy (vlastné príklady, cvičenia a pod.). Podmienkou absolvovania predmetu je aj realizácia nekontaktnej časti predmetu – samoštúdiom. Táto časť je realizovaná najmä štúdiom odporúčanej literatúry, precvičovaním prezentačných a rečníckych zručností, prácou na kultivácii vlastného jazykového prejavu a prípravou na záverečnú skúšku. Záverečné hodnotenie: Záverečná skúška bude realizovaná písomnou formou s maximálnym hodnotením 80 bodov, pričom je z nej potrebné získať aspoň 40 bodov.

Celkové hodnotenie predmetu:

A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami < 92-100 % >;

B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami < 83-91 % >;

C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky < 74-82 % >;

D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby < 65-73 % >;

E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám < 56-64 % >;

FX* 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta < 0-55 % >.

Záverečné hodnotenie

Spôsob hodnotenia a skončenia štúdia predmetu: Ukončenie skúškou Priebežné hodnotenie: Každý študent v priebehu semestra vystúpi na seminári s edukačným príspevkom na konkrétnu jazykovokultúrnu tému (podľa zadania). Pri výklade sa treba opierať o prehľadnú powerpointovú prezentáciu, pričom je potrebné dbať na plynulosť a zrozumiteľnosť vyjadrovania, interakciu so študentmi a dodržiavanie spisovnej normy. Za vystúpenie na seminári možno získať maximálne 20 bodov: 10 bodov za prehľadnú a obsahovo korektnú prezentáciu, 10 bodov za formu edukačného príspevku – spisovný prejav, zrozumiteľnosť, adekvátny spôsob výkladu, tvorivé spracovanie témy (vlastné príklady, cvičenia a pod.). Podmienkou absolvovania predmetu je aj realizácia nekontaktnej časti predmetu – samoštúdiom. Táto časť je realizovaná najmä štúdiom odporúčanej literatúry, precvičovaním prezentačných a rečníckych zručností, prácou na kultivácii vlastného jazykového prejavu a prípravou na záverečnú skúšku. Záverečné hodnotenie: Záverečná skúška bude realizovaná písomnou formou s maximálnym hodnotením 80 bodov, pričom je z nej potrebné získať aspoň 40 bodov.

Výsledky vzdelávania

Oboznámenie s problematikou jazykovej kultúry ako teoretickej disciplíny a stavu jazykovej kultúry v spoločnosti, pričom absolvovaním predmetu študentky a študenti získajú prehľad o problematike jazykovej kultúry ako o kultúrnom fenoméne spoločnosti a praktické jazykovokultúrne návyky.

Stručná osnova predmetu

Základy teórie spisovného jazyka – jazyková norma a úzus. Jazyková kultúra a kodifikačná koncepcia ukotvená v legislatívnych, resp. štátnych dokumentoch (zákon č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku SR /Koncepcia starostlivosti o štátny jazyk na území SR). Jazykové poradenstvo a jazyková kritika. Stav a používanie štátneho jazyka na území SR v oblasti školstva. Vplyv pedagóga na formovanie jazykových návykov žiakov (explicitné vs. implicitné pedagogické ovplyvňovanie). Klasifikácia jazykových chýb a jazykové inovácie. Základy ortoepie a kultúra rečového prejavu. Prozodické vlastnosti reči a ich funkčné využívanie vo vyučovaní. Psychologické aspekty verejného prednášania.

Druh, rozsah, metódy a pracovná záťaž študenta

Druh vzdelávacej činnosti: cvičenie

Rozsah vzdelávacej činnosti (v hodinách): 2

Týždenný: 0/2

Za obdobie štúdia: letný

Metóda vzdelávacej činnosti: kombinovaná

Odporúčaná literatúra

- DOLNÍK, J.: Teória spisovného jazyka so zreteľom na spisovnú slovenčinu. Bratislava : Veda 2010.
- RENDÁR, Ľ.: Kultúra učiteľovej reči. Trnava : PdF TU 2013. Dostupné na <http://pdf.truni.sk/e-ucebnice/kur/>
- MISLOVIČOVÁ, S. a kol.: Slovenčina na každý deň. Bratislava : Veda 2020.
- CRYSTAL, D.: The Gift of the Gab. How Eloquence Works. New Haven : Yale University Press 2016.
- Pravidlá slovenského pravopisu. 4., nezmenené vydanie. Red. M. Považaj. Bratislava : Veda 2013.
- KRÁL, Á.: Pravidlá slovenskej výslovnosti. 3. vydanie. Bratislava : Matica slovenská 2016.
- Zákon o štátnom jazyku SR, dostupné na: <http://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/statny-jazyk/zakon-o-statnom-jazyku-c2.html>
- Štvrtá správa o stave používania štátneho jazyka na území Slovenskej republiky, 2018. [online] Dostupné na: file:///C:/Users/marek/AppData/Local/Temp/vlastnymat_na_internet-1.pdf
- Tretia správa o stave používania štátneho jazyka na území Slovenskej republiky, 2016. [online] Dostupné na: file:///C:/Users/marek/AppData/Local/Temp/3.Sprava_o_SJ-2016_aj_s_prilohami.pdf
- MIKUŠIAK, M.: Správa o stave jazykovej kultúry na Slovensku. In: Jazyková euromozaika – miesto pro divergenci / konvergenci jazyků. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2018.
- ŠKVARENINOVÁ, O.: Rečová komunikácia. Slovenské pedagogické nakladateľstvo – Mladé letá, 2004. Časopisy Kultúra slova, Slovenská reč

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský